

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

CENTER ZA
ČLOVEKOVE
PRAVICE

KAKO IN KDAJ SE LAHKO GLEDE KRŠITEV ČLOVEKOVIH PRAVIC PRITOŽITE NA MEDNARODNE POGODBENE ODBORE ZDRUŽENIH NARODOV

Varuhov kratki vodič

ODBOR ZA
ČLOVEKOVE PRAVICE

ODBOR ZA ODPRAVO
RASNE DISKRIMINACIJE

ODBOR PROTI MUČENJU

ODBOR ZA ODPRAVO
DISKRIMINACIJE ŽENSK

ODBOR ZA
OTROKOVE PRAVICE

ODBOR ZA PRAVICE
INVALIDOV

ODBOR ZA PRISILNA
IZGINOTJA

KAKO IN KDAJ SE LAHKO GLEDE KRŠITEV ČLOVEKOVIH PRAVIC PRITOŽITE NA MEDNARODNE POGODBENE ODBORE ZDRUŽENIH NARODOV

Varuhov kratki vodič

Posameznice in posamezniki, ki menijo, da jim je država kršila katero od človekovih pravic, določenih v veljavnih mednarodnih pogodbah, se lahko (pod določenimi pogoji) pritožijo mednarodnim pogodbenim odboru Organizacije združenih narodov (OZN), ki nadzirajo uresničevanje mednarodnih pogodb s področja človekovih pravic. **Slovenija priznava pristojnost sedmih takšnih odborov.**

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije v tem vodiču predstavlja relevantne informacije glede tovrstnih pritožb, ki so pomemben mednarodni mehanizem zagotavljanja spoštovanja mednarodnih obveznosti držav s področja človekovih pravic. Pri tem povzema informacije, ki jih je pripravil Urad visokega komisarja za človekove pravice OZN.¹

¹ Spletna stran Urada visokega komisarja za človekove pravice OZN (OHCHR) - [Human Rights Treaty Bodies - Individual Communications](#) in publikacija Posamezni pritožbeni postopki po Mednarodnih pogodbah o človekovih pravicah OZN - [Individual Complaint Procedures under the United Nations Human Rights Treaties](#).

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

CENTER ZA
ČLOVEKOVE
PRAVICE

Kako in kdaj se lahko glede kršitev človekovih pravic pritožite na mednarodne pogodbene odbore Združenih narodov - Varuhov kratki vodič

Izdajatelj: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije – Center za človekove pravice

Lektoriranje: Jezikovne storitve Peresce, Maja Sužnik s. p.

Oblikovanje: Aljaž Primožič

Tisk: Prima IP d.o.o.

Naklada: 250 izvodov

Druga, posodobljena, izdaja.

Ljubljana, april 2022

Vodič je objavljen tudi na spletnih straneh www.varuh-rs.si.

Reproduciranje delov publikacije je dovoljeno z navedbo vira.

Priporočeno citiranje: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije – Center za človekove pravice: Kako in kdaj se lahko glede kršitev človekovih pravic pritožite na mednarodne pogodbene odbore Združenih narodov – Varuhov kratki vodič, Ljubljana, april 2022.

VSEBINA

1. Na katere mednarodne pogodbene odbore OZN se lahko pritožim, če menim, da mi država krši človekove pravice in temeljne svoboščine?	4
2. Kdo se lahko pritoži?	5
3. Glede katerih zadev se lahko pritožim?	5
4. Proti komu se lahko pritožim?	5
5. Ali moram najprej izčrpati vsa notranja pravna sredstva?	6
6. Ali obstajajo kakšni nujni postopki?	6
7. Ali je koristno pritožbo istočasno poslati različnim mehanizmom za človekove pravice?	6
8. Ali mednarodni pogodbeni odbori lahko obravnavajo pritožbo, če je o isti zadevi že odločalo Evropsko sodišče za človekove pravice ali drug mednarodni pritožbeni organ?	6
9. Ali obstaja rok za vložitev pritožbe?	7
10. Ali bo moja pritožba proučena, če se nanaša na dogodke oziroma dejstva, ki so se zgodila že dolgo časa nazaj?	8
11. Ali se lahko pritožim anonimno?	8
12. Kako naj predstavim svojo pritožbo?	8
13. Ali lahko ustno predstavim svoje argumente?	9
14. Kako poteka postopek pred mednarodnim pogodbenim odborom?	9
15. Ali je postopek pred mednarodnimi pogodbenimi odbori javen?	9
16. Kakšne odločitve lahko sprejmejo mednarodni pogodbeni odbori?	10
17. Kaj lahko mednarodni pogodbeni odbor priporoči državi, če odloči glede pritožbe v mojo korist?	10
18. Kako dolgo bo postopek trajal?	10
19. Kam naj pošljem svojo pritožbo?	11
20. Vzorčni obrazec za pritožbo («Model complaint form»)	11
21. Prizadevanje Varuha človekovih pravic, da bi Slovenija omogočila tudi pritožbe posameznikov na Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice	14
22. Dodatne informacije in povezave o mednarodnih pritožbenih odbori 14	14
23. Pritožbeni postopki v okviru Sveta OZN za človekove pravice..... 15	15
24. Alternativni mednarodni pritožbeni mehanizmi Sveta Evrope	16

1. Na katere mednarodne pogodbene odbore OZN se lahko pritožim, če menim, da mi država krši človekove pravice in temeljne svoboščine?

Republika Slovenija omogoča pritožbe na naslednje mednarodne pogodbene odbore, pristojne za **nadzor nad uresničevanjem sedmih mednarodnih pogodb** s področja človekovih pravic.

Posameznice in posamezniki lahko naslovijo pritožbo na:

- Odbor za človekove pravice² glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah;
- Odbor proti mučenju³ glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju;
- Odbor za odpravo rasne diskriminacije⁴ glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije;
- Odbor za odpravo diskriminacije žensk⁵ glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk;
- Odbor za otrokove pravice⁶ glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Konvencije o otrokovih pravicah, Izbirnega protokola h Konvenciji o otrokovih pravicah glede udeležbe otrok v oboroženih spopadih in Izbirnega protokola h Konvenciji o otrokovih pravicah glede prodaje otrok, otroške prostitucije in otroške pornografije;
- Odbor za pravice invalidov⁷ glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Konvencije o pravicah invalidov;
- Odbor za prisilna izginotja⁸ glede kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Mednarodne konvencije o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem.

---

2 V ang. Human Rights Committee.

3 V ang. Committee against Torture.

4 V ang. Committee on the Elimination of Racial Discrimination.

5 V ang. Committee on the Elimination of Discrimination against Women.

6 V ang. Committee on the Rights of the Child.

7 V ang. Committee on the Rights of Persons with Disabilities.

8 V ang. Committee on Enforced Disappearances.

2. Kdo se lahko pritoži?

Pritožbo oziroma t. i. sporočilo (ang. communication) lahko na odbore naslovi:

- **vsakdo, ki je žrtev** kršitve človekovih pravic, ali
- **zastopnik žrtve ali skupine žrtev** kršitev človekovih pravic, ki vloži pritožbo v njihovem imenu in **predloži pisno soglasje vsake žrtve, ki jo želi zastopati**.

Sorodnik, ki zastopa žrtev kršitev človekovih pravic, lahko žrtev zastopa tudi brez pisnega soglasja, če oseba, ki jo zastopa, pooblastila ne more dati (razlog za to je treba razložiti).

Pritožbeni mehanizmi so zasnovani tako, da so dostopni laikom. Za vložitev pritožbe ni treba biti odvetnik ali poznati pravnih in tehničnih terminov.

3. Glede katerih zadev se lahko pritožim?

Odbori v okviru posameznega pritožbenega mehanizma preučujejo **le posamične zadeve glede konkretnih zatrjevanih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz posamične mednarodne pogodbe** o človekovih pravicah, za katero so pristojni.

Po tem pritožbenem mehanizmu mednarodni pogodbeni odbori **ne preučujejo pritožb glede splošnega stanja človekovih pravic v državi**, vloženi v imenu splošne skupine oseb, ki jih ni mogoče posamično opredeliti.

4. Proti komu se lahko pritožim?

Mednarodni pogodbeni odbori **obravnavajo le pritožbe zoper države**.

Posameznica ali posameznik lahko vloži pritožbo zoper katerokoli državo, ki je bila v trenutku kršitve pristojna za žrtev in je hkrati ratificirala mednarodno pogodbo, na podlagi katere vlaga svojo pritožbo, ter sprejela njen posamezni pritožbeni postopek. Slovenija je sprejela pritožbene postopke za pod 1. vprašanjem naštetih mednarodnih pogodb.⁹

⁹ Pritožbe posameznic in posameznikov so mogoče, ker so se države izrecno strinjale, da lahko mednarodni pogodbeni organi sprejemajo pritožbe v posameznih zadevah. S tem **so dale države vnaprejšnje soglasje za pristojnost posameznih mednarodnih pogodbenih odborov v posamičnih zadevah**, in sicer **na enak način kot so se strinjale s pristojnostjo Evropskega sodišča za človekove pravice** glede obravnavanja zatrjevanih kršitev iz [Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic](#).

5. Ali moram najprej izčrpati vsa notranja pravna sredstva?

Preden vložite pritožbo na katerega od naštetih odborov, morate svoj zahtevek predložiti preko nacionalnega sodnega sistema do najvišjega sodišča in prejeti končno odločbo. Torej **morate praviloma izčrpati vsa notranja pravna sredstva**.

Mednarodni pogodbeni odbor pa **lahko kljub neizčrpanju notranjih pravnih sredstev sprejme pritožbo**, če boste izkazali, da **notranja pravna sredstva niso učinkovita, niso na voljo ali postopki trajajo neupravičeno dolgo**.

6. Ali obstajajo kakšni nujni postopki?

Če se bojite, da boste žrtev nepopravljive škode, preden bo odbor preučil vaš primer (na primer v primerih neposredne usmrtitve ali deportacije kam, kjer vam grozi mučenje), lahko zahtevate nujno posredovanje odbora, da ustavi ravnanje (ali opustitev) države, ki bi vam lahko povzročila tako škodo. Takšen poseg se imenuje »**prošnja za začasne zaščitne ukrepe**«.

7. Ali je koristno pritožbo istočasno poslati različnim mehanizmom za človekove pravice?

Ne. Odbori ne bodo preučili vaše zadeve, če ste jo predložili drugemu mednarodnemu ali regionalnemu pritožbenemu organu, na primer Evropskemu sodišču za človekove pravice (ESČP) in če postopek pred njimi še poteka oziroma še ni dokončen.

V svoji pritožbi se morate odločiti, kateri organ oziroma postopek želite uporabiti.

8. Ali mednarodni pogodbeni odbori lahko obravnavajo pritožbo, če je o isti zadevi že odločalo Evropsko sodišče za človekove pravice ali drug mednarodni pritožbeni organ?

Odbor sme obravnavati pritožbe glede tistih zadev, za katere se je prej prepričal, da o njih še **ni bilo odločeno** v drugem mednarodnem postopku, na primer pred ESČP ali drugim mednarodnim ali regionalnim pritožbenim organom.

Glede na prakso mednarodnih pogodbenih odborov ti v odločanje sprejmejo zadevo, če ESČP ali drug mednarodni ali regionalni pritožbeni organ o zadevi ni obrazloženo vsebinsko odločil. Mednarodni pogodbeni odbori tako praviloma obravnavajo tudi pritožbe, ki se nanašajo na isto zadevo, o kateri je ESČP sicer že odločilo, če je sodišče vlogo zavrglo brez obrazložitve (ker očitno nima

pristojnosti, ker je vloga očitno nedopustna ali ker je očitno, da ne gre za kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz Evropske konvencije za varstvo človekovih pravic (EKČP)).¹⁰

Ob tem velja tudi izpostaviti, da je obseg pravic, ki jih pokriva šest zgoraj navedenih mednarodnih pogodb, širši glede na pravice iz EKČP.

9. Ali obstaja rok za vložitev pritožbe?

Roki za vložitev pritožbe od trenutka izčrpanja notranjih pravnih sredstev so različni glede na posamezni odbor:

- **za Odbor za človekove pravice je rok 5 let:** po mnenju Odbora za človekove pravice (Poslovnik, pravilo 96 (c)) lahko zamuda pomeni zlorabo pravice do pritožbe, če je predložena po petih letih od izčrpanja notranjih pravnih sredstev ali po treh letih od zaključka drugega postopka mednarodne preiskave ali reševanja, razen če obstajajo razlogi, ki upravičujejo zamudo ob upoštevanju vseh okoliščin pritožbe;
- **za Odbor za odpravo rasne diskriminacije je rok 6 mesecev:** v četrtem odstavku 14. člena Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije je določeno: „če vlagatelj peticije ne doseže zadovoljive rešitve pri organu, ki je bil ustanovljen ali določen po 2. odstavku tega člena, ima pravico, da v roku šestih mesecev zadevo s sporočilom predloži Odboru“;
- **za Odbor za otrokove pravice je rok 1 leto:** točka h 7. člena Izbirnega Protokola h Konvenciji o otrokovih pravicah glede komunikacije otrok z Odborom za otrokove pravice določa: „Odbor razglasi sporočilo za nedopustno, če ni predloženo v enem letu po izčrpanju notranjih pravnih sredstev, razen če predlagatelj dokaže, da v tem času sporočila o kršitvi ni bilo mogoče predložiti.“
- **za druge odbore – Odbor proti mučenju, Odbor za odpravo diskriminacije žensk, Odbor za pravice invalidov in Odbor za prisilna izginotja – ni določenega roka za vložitev pritožbe.**

Pomembno je, da pritožbo vložite čim prej po izčrpanju notranjih pravnih sredstev oziroma po zaključku drugega mednarodnega postopka, če ni prišlo do vsebinske odločitve drugega mednarodnega organa, saj lahko v nekaterih primerih, kot navedeno, predložitev po daljšem obdobju povzroči, da zadevni odbor zadevo šteje za nedopustno.

¹⁰ Glede na statistične podatke je preko 95 % vlog, vloženi s strani posameznikov in posameznikov na ESČP proti Republiki Sloveniji, zavrnjenih s strani sodišča brez obrazložitve.

10. Ali bo moja pritožba proučena, če se nanaša na dogodke oziroma dejstva, ki so se zgodila že dolgo časa nazaj?

Pritožbo lahko vložite le v zvezi z dogodki, ki so se zgodili po tem, ko je država sprejela pritožbeni mehanizem za mednarodno pogodbo, na podlagi katere se pritožujete. Za Republiko Slovenijo veljajo spodnji datumi (po posameznih mednarodnih pogodbah):

- Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah – **18. maj 1993**;
- Konvencija proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju – **14. april 1993**;
- Konvencija o otrokovih pravicah – **25. avgust 2018**;
- Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije – **1. september 2001**;
- Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk – **15. maj 2004**;
- Konvencija o pravicah invalidov – **3. maj 2008**;
- Mednarodna konvencija o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem – **14. januar 2022**.

11. Ali se lahko pritožim anonimno?

Ne. Odbori ne sprejemajo anonimnih pritožb.

Ker so končne odločitve, ki jih sprejmejo odbori, javno objavljene, **lahko zaprosite, da se vaše ime v objavi končne odločitve o vašem primeru ne razkrije.** To morate storiti čim prej. Zaradi stopnje javnosti, ki jo običajno prejemajo odločitve odborov (vključno z razširjanjem prek interneta, zaradi česar je popravek in/ali izbris podatkov, ki krožijo po spletu, praktično nemogoč), prošnjam za anonimnost, vloženim po objavi odločitve odborov, morda ne bo več mogoče ugoditi.

12. Kako naj predstavim svojo pritožbo?

Vaša **pritožba mora biti pisna.** Dejstva morate predstaviti v kronološkem vrstnem redu, vključno s pravnimi sredstvi, ki ste jih uporabili. Pojasniti morate, kako dejstva v vašem primeru razkrivajo kršitev posameznih členov mednarodne pogodbe. Obseg vloge naj ne bi presegal 10.000 besed. Zadostuje, če so kot dokazila predložene kopije dokumentov in ne izvirniki, ker odbori ne vračajo dokumentov. Oblika vložitve pritožbe sicer ni predpisana, saj je namen čim večja

dostopnost pritožbenih mehanizmov, je pa **priporočljivo, da uporabite vzorčne obrazce za pritožbe** (glejte točko 22 v nadaljevanju).

Pritožba mora biti napisana v enem od delovnih jezikov sekretariata: angleščini, francoščini, ruščini ali španščini. Dokumente v drugih jezikih je treba prevesti ali povzeti v naštetih jezikih.

13. Ali lahko ustno predstavim svoje argumente?

Postopek pred mednarodnimi pritožbenimi odbori je **samo pisen**. Pokličete lahko le za postopkovni nasvet na: +41 22 917 12 34 (prosite za skupino za peticije).

14. Kako poteka postopek pred mednarodnim pogodbenim odborom?

Postopek poteka pisno. Pritožnik na odbor vložijo pritožbo oziroma t. i. sporočilo (ang. communication). Odbor po prvotnem pregledu pritožbo oziroma sporočilo, skupaj z vsemi predloženimi prilogami, posreduje državi, na katero se sporočilo nanaša in ji določi rok za odgovor. **V odgovoru država pojasni svoja stališča**, če obstajajo pogoji za to, pa lahko zaprosi tudi za podaljšanje roka. **Pritožnik lahko na odziv države odgovori, ves čas postopka pa lahko svojo vlogo tudi dopolnjuje** – praviloma so vse dopolnitve nato poslane zadevni državi v mnenje in država lahko na navedbe pritožnika ponovno odgovori. **Odbor nato odloči na podlagi pisnih argumentov in dokaznega gradiva (prilog)**.

Mednarodni pogodbeni odbori **odločijo** o svoji pristojnosti, dopustnosti pritožbe oziroma sporočila in o vsebini zadeve **praviloma v enotnem postopku**.

15. Ali je postopek pred mednarodnimi pogodbenimi odbori javen?

Ne. Postopek pred mednarodnimi pogodbenimi odbori je zaupen, objavljena je le končna odločitev, ki vsebuje tudi povzetke stališč strank v postopku in poteka postopka.

16. Kakšne odločitve lahko sprejmejo mednarodni pogodbeni odbori?

Mednarodni pogodbeni odbori sprejmejo naslednje vrste odločitev:

- stališča,
- odločitev o nepristojnosti in
- odločitev o prenehanju postopka.

Odločitve mednarodnih pogodbenih odborov so dokončne, **zoper njih ni možnosti pritožbe**.

Odločitve odborov o ugotovljenih kršitvah za državo niso pravno obvezujoča, ampak imajo naravo priporočil. V teh primerih ne gre za mednarodni sodni postopek, ampak za postopek, ki ima kvazi-sodno naravo.

Kljub pravno neobvezujoči naravi pa ugotovljena kršitev s strani odbora pomeni, da je v posamični zadevi država kršila človekove pravice ali temeljne svoboščine iz obravnavane mednarodne pogodbe. Spoštovanje priporočil in odločitev mednarodnih pogodbenih odborov pa je pomemben kazalnik spoštovanja človekovih pravic in vladavine prava v posamični državi. Nespoštovanje takšne odločitve s strani oblastnih organov je lahko podvrženo strokovnim ali zunanjim ali notranjim političnim pritiskom.

17. Kaj lahko mednarodni pogodbeni odbor priporoči državi, če odloči glede pritožbe v mojo korist?

Odbori najpogosteje priporočajo odškodnino. Odbori **lahko priporočajo tudi odpravo kršitve**, npr. izpustitev, preiskavo, ponovno sojenje itd.

Države pogodbenice so moralno dolžne izvrševati odločbe, vendar te niso pravno zavezujoče. To pomeni, da je uresničitev priporočila odbora v presoji države pogodbenice.

18. Kako dolgo bo postopek trajal?

Trajanje postopka se razlikuje od odbora do odbora. Praviloma traja od enega do dveh let. Zaradi velike količine pritožb traja postopek na Odboru za človekove pravice (ki spremlja izvajanje Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah) dlje.

19. Kam naj pošljem svojo pritožbo?

Najbolje je, da pritožbo pošljete po elektronski pošti, kar je tudi pričakovan način vložitve pritožbe. Če imate za to posebej utemeljene razlog, lahko pritožbo pošljete po običajni pošti ali preko faksa. Naslovi za oddajo pritožbe so:

E-pošta: **petitions@ohchr.org**

(v zadevi e-poštnega sporočila navedite "Human rights complaint")

Naslov: **Petitions and Inquiries Section, Office of the High Commissioner for Human Rights, United Nations Office at Geneva, 1211 Geneva 10 Switzerland**

Faks: **+41 22 917 90 22**

20. Vzorčni obrazec za pritožbo («Model complaint form«)

Na spletni strani Urada visoke komisarke za človekove pravice, namenjeni pritožbam posameznikov na mednarodne pogodbene odbore za človekove pravice, je v poglavju »Katere informacije je treba navesti v vaši pritožbi?« (ang. »**What information do you need to provide in your complaint?**«) dostopen tudi vzorčni obrazec za pritožbe (**Model complaint form**¹¹) v Wordovi obliki z nekaterimi prednastavljenimi funkcijami za odgovore.¹²

Ob tem je pomembno upoštevati tudi različne smernice oziroma informativni list za vložitev pritožbe posamičnemu odboru. Te smernice so deosegljive na spletnih straneh posamičnih odborov.

Mednarodno pogodbeni odbor za človekove pravice	Spletna povezava na informacije o pritožbenem postopku na posamični odbora
Odbor za človekove pravice	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/ccpr/individual-communications
Odbor proti mučenju	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/cat/individual-communications
Odbor za odpravo rasne diskriminacije	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/cerd/individual-communications
Odbor za odpravo diskriminacije žensk	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/cedaw/individual-communications
Odbor za otrokove pravice	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crc/individual-communications
Odbor za pravice invalidov	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crpd/individual-communications
Odbor za prisilna izginotja	www.ohchr.org/en/treaty-bodies/ced/individual-communications

¹¹ <https://www.ohchr.org/en/documents/tools-and-resources/form-and-guidance-submitting-individual-communication-treaty-bodies>.

¹² <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/TBPetitions/Pages/IndividualCommunications.aspx#overviewprocedure>.

SUBMISSION FORM OF INDIVIDUAL COMMUNICATIONS TO TREATY BODIES

Please provide answers to **all areas of the form**. Submissions in languages other than **English, French, Russian or Spanish** will not be processed. The completed form should enable treaty bodies to determine the nature and scope of your complaint for the purposes of registration. If needed, please include as an attachment any additional, chronologically-ordered factual information. (Maximum word limit of this attachment: 10,000). Please check the **Guidelines for submission of individual communications to treaty bodies** for further assistance on how to complete this form.

1. Name of Committee to which the communication is submitted:
Choose an item.

2. State party or States parties concerned:
Click or tap here to enter text.

3. Complainant:

First name

Family name

Date of birth

Nationality

4. Contact details of complainant:

Email

Phone number

Address

5. Victim (if different from complainant):

First name

Family name

Date of birth

Nationality

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

6. Counsel or other representative (if the complainant is represented):

First name

Family name

Email

Phone number

Address

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

7. Would you like for the complainant / victim's name to be anonymized in an eventual decision by the Committee?

Yes No

8. Have you submitted the **same matter under another procedure of regional / international investigation or settlement**?

Yes No

If the answer is yes, please indicate the procedure or body, the date of submission, the authors and the claims invoked, and the decision adopted

Click or tap here to enter text.

9. Are you requesting **interim measures** (to avoid irreparable harm to the complainant/victim) or **measures of protection** (to avoid harm or reprisals against the complainant/victim and/or family members or representatives)?

Yes No

If yes, indicate what kind of specific measures and justify the request. [word limit: 400]

Click or tap here to enter text.

10. **Facts.** Please provide a summary of the main facts of the case, in chronological order, including the dates, and information on administrative/judicial remedies. Please focus on the facts of the individual case. Information referring to a general context should be included only if relevant, and as brief as possible. **Do not include allegations of violations (these should be included in para. 11 below) Include information on domestic remedies:** Please describe, in chronological order, each step taken by the victim(s) to raise their claims before courts and/or administrative authorities. Please describe the date and content of each submission, the authority to which it was submitted, the date and content of each reason(s) for the decision. If domestic remedies have not been exhausted, please state why [word limit 2,500]

Vzorčni obrazec
za pritožbe v
angleškem jeziku
je videti takole:

Click or tap here to enter text.

11. **Claim.** Please explain how and why you consider that the facts and circumstances described violate your rights/ the victim(s) rights. Please specify which rights you consider to have been violated (if possible, identify the articles under the relevant treaty) [word limit 600]

Click or tap here to enter text.

12. **Date, place and signature**

Date Click or tap to enter a date.

Place Click or tap here to enter text.

Signature of the complainant(s) and victim(s) (if different and able to sign):

Signature of the Counsel (if the complainant is represented):

Note: You will need to send two files:

- The word document file (does not need signature) AND
- The signed document scanned or photographed

13. **List of documents**

Please make sure all documents are ordered by date, are numbered consecutively, and are clearly labeled (Example: Annex 1 (Complaint to District Court-4 Jun 2020); Annex 2 – (Decision of District Court-8 Jul 2020)).

- Decisions of domestic courts (and administrative authorities) on your claim as well as executive summaries of such decisions if they are not in one of the four working languages indicated above
- Complaints to and decisions by any other procedure of international investigation or settlement
- Any documentation or other corroborating evidence you possess that substantiates your communication, including medical or psychological reports, if relevant.
- Relevant national legislation, if applicable.

14. **How to submit individual communications**

Please send the completed application form and attached documentation by email to: petitions@ohchr.org

If it is impossible to submit the case electronically, please explain why and send in paper (not exceeding 20 single-sided pages) to:

Petitions and Urgent Actions Section

OHCHR

Palais des Nations

Avenue de la Paix 8-14

1211 Geneva

Switzerland.

No paper complaints will be processed unless a justification is provided. Please do not include originals, but only copies. No documents will be returned.

21. Prizadevanje Varuha človekovih pravic, da bi Slovenija omogočila tudi pritožbe posameznikov na Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije si prizadeva, da bi Republika Slovenija čim prej ratificirala tudi [Izbirni protokol k Mednarodnemu paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah](#), ki omogoča pritožbe posameznikov na Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice. V zvezi s tem je dal v Letnem poročilu za leto 2019 priporočilo št. 14, ki ga je sprejel tudi Državni zbor Republike Slovenije.¹³ Zdaj je na potezi Vlada Republike Slovenije, da pripravi zakon o ratifikaciji protokola, in Državni zbor Republike Slovenije, da ga sprejme.

22. Dodatne informacije in povezave o mednarodnih pritožbenih odborih

Več informacij po posameznih pritožbenih mehanizmih najdete v naslednjih dokumentih oziroma na naslednjih povezavah (v angleškem jeziku):

- na spletni strani Urada visokega komisarja za človekove pravice OZN (OHCHR) - [Human Rights Treaty Bodies – Individual Communications](#)¹⁴;
- v publikaciji Posamezni pritožbeni postopki po Mednarodnih pogodbah o človekovih pravicah OZN – [Individual Complaint Procedures under the United Nations Human Rights Treaties](#)¹⁵;
- na spletni strani OHCHR je v elektronski obliki dostopna tudi jurisprudenca (praksa) mednarodnih pogodbenih odborov. Najdete jo v bazi [JURISPRUDENCE – OHCHR](#).¹⁶

Za dodatne splošne informacije o mednarodnih pogodbenih odborih in postopkih pred njimi se lahko obrnete tudi na Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, in sicer preko elektronske pošte info@varuh-rs.si, brezplačne telefonske številke 080 15 30 ali pisno na naslov Varuha (Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana).

13 Gl. tudi [Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020](#), str. 142.

14 <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/TBPetitions/Pages/IndividualCommunications.aspx#proceduregenerale>.

15 <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet7Rev.2.pdf>.

16 <https://juris.ohchr.org/>.

23. Pritožbeni postopki v okviru Sveta OZN za človekove pravice

Poleg v tej brošuri obravnavanih pritožb na mednarodne pogodbene odbore, so v okviru OZN mogoči tudi določeni pritožbeni postopki posameznikov v okviru političnega organa OZN, Sveta OZN za človekove pravice:

1. Pritožbeni postopek na Svet OZN za človekove pravice je bil ustanovljen 18. julija 2007 z resolucijo št. 5/1 »za obravnavanje doslednih vzorcev hudih in zanesljivo potrjenih kršitev vseh človekovih pravic in vseh temeljnih svoboščin, ki se pojavljajo v katerem koli delu sveta in v kakršnih koli okoliščinah«. Sporočila (oz. pritožbe) lahko **predložijo posameznice in posamezniki, skupine ali nevladne organizacije**, ki trdijo, da so žrtve kršitev človekovih pravic ali imajo neposredna in zanesljiva spoznanja o takih kršitvah. **Postopek je zaupen**, nepristranski, objektivni in usmerjen k žrtvam.¹⁷ **Pred vložitvijo pritožbe morajo biti izčrpana domača pravna sredstva, ne upoštevajo pa se tudi pritožbe, ki so že obravnavane v mehanizmih oziroma posebnih postopkih OZN.** Za nedopustne se štejejo pritožbe, ki so politično motivirane, poleg tega pritožbe ne smejo temeljiti le na poročanju medijev. Svet odloča, ali bo posredoval ali ne glede na težo zatrjevanih kršitev človekovih pravic in njihovo dokazljivost. Za lažjo vložitev pritožbe na Svet za človekove pravice je pripravljen poseben spletni obrazec (**complaint procedure form**¹⁸).

2. Poleg omenjenega postopka v okviru Sveta OZN za človekove pravice delujejo tudi tako imenovani posebni postopki. To so neodvisni strokovnjaki oziroma strokovnjakinje ali posebne poročevalke ali poročevalci za človekove pravice s pooblastili za poročanje in svetovanje o človekovih pravicah s tematskega vidika ali vidika posamezne države, ki lahko med drugim ukrepajo tudi v posameznih primerih prijavljenih kršitev in pomislekov širše narave s pošiljanjem sporočil državam in drugim.¹⁹ Od marca 2022 pokrivajo **45 tematskih in 13 državnih mandatov.** **Informacijo o zatrjevanih kršitvah človekovih pravic lahko glede na mandat posameznega posebnega postopka posreduje vsak posameznik in posameznica, skupina, organizacija civilne družbe, medvladni subjekt ali nacionalni organi za človekove pravice.** Pripravljen je poseben spletni obrazec za oddajo informacij za posebni postopke (**Special Procedure Submission online form**²⁰).

17 Več o pritožbenem postopku na Svet OZN za človekove pravice je dosegljivo na <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/complaint-procedure/hrc-complaint-procedure-index>.

18 Prav tam. Glejte razdelek "How to submit communications?".

19 Več o tem: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures-human-rights-council>.

20 <https://www.ohchr.org/en/special-procedures-human-rights-council/what-are-communications>. Glejte naslov "Who can submit information, and how?".

24. Alternativni mednarodni pritožbeni mehanizmi Sveta Evrope

1. Pritožbe na mednarodne pogodbene odbore OZN so alternativen oziroma vzporeden mednarodni mehanizem **pritožbam posameznikov na Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP)**, ki deluje v okviru **Sveta Evrope**. Posameznik se mora odločiti, ali bo po izčrpanju vseh domačih pravnih sredstev (oziroma izjemoma ob zatrjevanju neučinkovitosti domačih pravnih sredstev) pritožbo vložil na enega od mednarodnih pogodbenih odborov OZN zaradi kršitve posamične mednarodne pogodbe o človekovih pravicah, omenjene v prvi točki tega vodiča, ali na ESČP **zaradi kršitve Evropske konvencije o človekovih pravicah in njenih protokolov**.²¹ Opozoriti velja, da je 1. februarja 2022 rok za vložitev pritožbe na ESČP štiri mesece od končne odločbe v nacionalnem sistemu.²²

2. V okviru Sveta Evrope je glede ekonomskih in socialnih pravic, določenih v Evropski socialni listini (spremenjeni),²³ mogoče proti Sloveniji vložiti tudi **skupinsko pritožbo na Evropski odbor za socialne pravice**.²⁴ Vendar lahko pritožbo vložijo le določene evropske delavske in delodajalske organizacije, določene mednarodne nevladne organizacije ter sindikati in delodajalska združenja posamezne države.²⁵

21 <https://www.varuh-rs.si/pravni-temelji-cp/svet-evrope/evropska-konvencija-o-varstvu-clovekovih-pravic-ekcp/>.

22 Nov štirimesečni rok velja za vse zadeve, v katerih je bila končna odločba v nacionalnem sistemu izdana 1. februarja 2022 ali kasneje.

23 <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/1999-02-0020?sop=1999-02-0020>.

24 Gl. <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/collective-complaints-procedure1>.

25 Postopek kolektivnih pritožb, vzpostavljen z Listino, je vzporeden sistem zaščite, ki dopolnjuje sodno varstvo, ki ga zagotavlja Evropska konvencija o človekovih pravicah. Evropski odbor za socialne pravice za razliko od pritožb, vloženih na ESČP, ne more obravnavati posameznih vlog. Le nekatere nevladne organizacije imajo namreč pravico vložiti kolektivne pritožbe v zvezi z listino; posamezniki do tega niso upravičeni. Pritožbe lahko zaradi svoje kolektivne narave sprožijo le vprašanja v zvezi z neskladnostjo zakonodaje ali prakse države z eno od določb Listine, ni pa mogoče predložiti posamične situacije. Glede na to se lahko te skupinske pritožbe vložijo, ne da bi bila izčrpana domača pravna sredstva in ne da bi bila organizacija pritožnica nujno žrtev zadevne kršitve.

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

CENTER ZA
ČLOVEKOVE
PRAVICE